

Ministerstvo životního prostředí

Technická směrnice

č. 58 - 2008

s požadavky pro propůjčení ochranné známky

Výrobky z recyklované pryže

Cílem stanovení kritérií Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků pro udělení ekoznačky „Ekologicky šetrný výrobek“ je zejména podporovat:

- používání recyklovaných materiálů, které pocházejí ze sběru a/nebo ze zpracování odpadu,
- minimalizaci vytváření odpadů snížením množství odpadů,
- snižování případných rizik pro životní prostředí spojených s používáním nebezpečných látek nebo předcházení těmto rizikům,

Kritéria jsou stanovena na úrovních, které podporují udělení ekoznačky výrobkům využívajícím recyklované materiály, tedy výrobkům se sníženým dopadem na životní prostředí s přihlédnutím k celému životnímu cyklu výrobku.

Technická směrnice č. 58 - 2008 a požadavky stanovené pro hodnocení výrobků s obsahem recyklovaných plastů jsou harmonizovány s odpovídajícími předpisy pro udělování ekoznačky v zahraničí. Konkrétně s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1980/2000 ze dne 17. července 2000 o revidovaném systému Společenství pro udělování ekoznačky, které stanoví, že ekoznačka může být udělena produktu s vlastnostmi, které mu umožňují přispívat ke zlepšení klíčových environmentálních aspektů a že kritéria pro udělení ekoznačky se stanovují podle výrobových kategorií (skupin výrobků).

Ministerstvo životního prostředí a Agentura pro ekologicky šetrné výrobky jsou členy Global Ecolabelling Network, organizace sdružující tři desítky významných světových programů ekoznačení a jejich představitelů. Kritéria pro hodnocení výrobků z recyklované pryže jsou do českého programu přebírána v souladu s požadavkem na sblížení kritérií a hodnocení výrobků z těch národních programů, kde jsou s touto kategorií dobré zkušenosti. Umožňují získat ekoznačku výrobkům s nižší zátěží pro životní prostředí během celého jejich životního cyklu a zátěží nižší, než je u srovnatelných výrobků na trhu běžné. Kritéria navíc posilují u spotřebitelů povědomí o ochraně životního prostředí.

1 Definice pojmů

Pro účely této směrnice:

- 1.1 Recyklace pryže - recyklací se rozumí opětné využití těch komponentů pryžových odpadů, které jsou vhodné pro výrobu nových výrobků s obsahem recyklované pryže.
- 1.2 Recyklovaná pryž je materiál získaný z použitých pryžových předmětů (např. pneumatik, duší, hadic, dopravních pasů a dalších).

2 Vymezení kategorie

Technická směrnice č. 58 - 2008 se vztahuje na výrobky vyráběné částečně (dále specifikováno v bodu 4.1) nebo zcela z recyklované pryže, které jsou alternativou k výrobkům z nerecyklované pryže, jejichž spotřebu snižují nebo svou aplikací tyto výrobky nahrazují.

- 2.1 zemědělské a zahradnické potřeby
- 2.2 stavební a konstrukční materiály a výrobky
- 2.3 stavební prvky, součásti konstrukcí silnic, chodníků, dopravního značení
- 2.4 podlahy a podlahové krytiny, rohože, povrchy sportovišť, podlahové krytiny do stájí
- 2.5 kontejnery, bedny, krabice
- 2.6 výrobky pro automobilový a lodní průmysl
- 2.7 potřeby pro domácnost, kancelářské potřeby
- 2.8 sportovní zboží
- 2.9 granuláty nebo aglomeráty z recyklované pryže

3 Základní požadavky

3.1 Výrobky vymezené bodem 2 musí splňovat požadavky platných technických norem, bezpečnostních, zdravotních, hygienických, požárních a jiných předpisů, včetně předpisů a norem týkajících se ochrany životního prostředí, vztahujících se na výrobek a jeho výrobu, zejména:

- zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chem. přípravcích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, ve znění pozdějších předpisů.

Posuzování a ověřování: Žadatel prokáže čestným prohlášením, že s ním není vedeno správní řízení za porušování legislativních předpisů týkajících se životního prostředí a prohlášením o dodržování ekologických zásad při výrobě předmětného výrobku, resp. vyjádřením České inspekce životního prostředí, že s žadatelem není nebo nebylo vedeno správní řízení o pokutě.

3.2 Výrobky vymezené bodem 2 a přihlašované k udělení ekoznačky musí mít užité vlastnosti srovnatelné nebo lepší než obdobné výrobky zařaditelné v jednotlivých kategoriích podle bodů 2.1 až 2.9. Včetně fyzikálních vlastností a stálosti použitého materiálu, který musí vykazovat parametry v souladu s požadavky příslušných harmonizovaných norem, pokud jsou pro danou kategorii výrobků vydány a/nebo se k nim vztahují.

Posuzování a ověřování: Žadatel prokáže přesvědčivým způsobem, např. využije prohlášení o shodě podle ČSN EN ISO/IEC 17050:2005 Část 1 a 2. Norma stanovuje požadavky, které organizace odpovědná za splnění specifikovaných požadavků musí splnit. Žadatel tedy prohlášením o shodě potvrdí, že produkt je ve shodě s normami, technickou specifikací, pokyny, návody výrobce nebo dalšími předpisy (pokud jsou vydány). Část 2 normy stanovuje požadavky na dokumentaci podporující prohlášení o shodě.

4 Specifické požadavky

4.1 Obsah recyklované pryže ve finálním výrobku

Výrobky přihlašované k udělení ekoznačky musí splnit dále uvedené požadavky na obsah recyklované pryže (v % hmotnosti) pro kategorie výrobků vymezené v bodech 2.1 - 2.9:

- 50 % hm. pro výrobky z kategorií 2.1 - 2.4
- 75 % hm. pro výrobky z kategorie 2.5 - 2.8
- 100 % hm. pro výrobky z kategorie 2.9

Pozn.: Pro výpočet % obsahu se berou v úvahu jen pryžové části finálního výrobku.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží písemné čestné prohlášení o obsahu recyklované pryže a jejím původu, vystavené na základě výrobní dokumentace, dokumentace od dodavatelů, relevantních výpočtů a dokumentace systému řízení kvality.

4.2 Nebezpečné chemické látky - zakázané látky

4.2.1 Konečné výrobky přihlašované k udělení ekoznačky nesmí obsahovat, resp. při jejich výrobě či zpracování nesmí být přidávány:

- polyvinylchlorid (PVC),
- olovo, rtuť, kadmium, šestimocný chrom, arsen, měď, cín, fluór, chlór, dehtové oleje,
- halogenované organické látky nebo rozpouštědla,
- ftaláty, jako např. di-2ethylhexylftalát (DEHP), di-n-butylftalát (DBP), diethylftalát (DEP).

Výrobky nebo plastové díly nesmí obsahovat zpomalovače hoření, samozhášecí přísady na bázi polybromovaných bifenyliů (PBB) a polybromovaných difenyletherů (PBDE), nesmí obsahovat chlorované parafíny s délkou řetězce 10 - 17 atomů uhlíku a s obsahem chlóru >50 % hmotn. (CAS 85535-84-8 a CAS 85535-85-9).

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží písemné čestné prohlášení o splnění kritérií. Prohlášení bude vystavené na základě výrobní dokumentace a dokumentace systému řízení kvality.

4.2.2 Parametry a podmínky zpracování recyklovaného materiálu

Během výroby nesmí být použity látky vysoce toxické nebo toxické ve smyslu zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích, ve znění pozdějších předpisů, látky, kterým se přiděluje nebo může přidělovat některá z R-vět označujících specifickou rizikovost (např. nebezpečné pro životní prostředí, karcinogenní, mutagenní, může poškodit reprodukční schopnost atd.), jak jsou definovány ve Vyhlášece č. 232/2004 Sb., kterou se provádějí ustanovení zákona, týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a chemických přípravků.

Použité přídatné látky nesmí obsahovat těkavé organické látky, halogenovaná a aromatická rozpouštědla, formaldehyd a těžké kovy.

Použitá barviva nebo pigmenty s komplexně vázaným kovem na bázi olova, mědi, chromu, niklu nebo hliníku se nesmějí používat. Nesmí se použít žádná azobarviva, která mohou uvolňovat aromatické aminy.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží písemné čestné prohlášení o používání, resp. nepoužívání chemických přídatných látek, barviv a pigmentů v technologii výroby. Prohlášení bude vystavené na základě výrobní dokumentace, bezpečnostních listů, dokumentace systému řízení kvality.

4.3 Výrobky, resp. plastové díly musí mít nesnímatelné a nesmazatelné označení identifikující použitý materiál v souladu s platnými předpisy.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží písemné čestné prohlášení o způsobu označování společně s příslušnou ukázkou.

4.4 V případě, že pro výrobu byly použity různé pryžové odpady, pak u výrobků, které se dostanou do přímého kontaktu s půdou nebo vodami, nesmí být prokázán nepříznivý dopad na životní prostředí.

Posuzování a ověřování: Žadatel prokáže přesvědčivým způsobem, např. čestným prohlášením doloženým příslušnou dokumentací.

4.5 Obalové prostředky a obaly použité na spotřební a přepravní balení výrobků musí být recyklovatelné nebo při zneškodnění bez rizik. Na obalech musejí být uvedeny pokyny a informace o správném způsobu nakládání s použitým obalem v souladu se zákonem č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů. Nepřípustný je obal z PVC.

Posuzování a ověřování: Žadatel prokáže přesvědčivým způsobem, např. čestným prohlášením doloženým doklady o materiálovém složení obalu a způsobu balení výrobků.

4.6 Výrobci se doporučuje informovat spotřebitele o ekologických vlastnostech výrobku, např. v průvodní technické dokumentaci výrobku.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží vzorky firemních dokumentů, např. propagačních letáků, na kterých je umístěna ekoznačka.

5 Posuzování a ověřování

5.1 Splnění základních požadavků musí být žadatelem, výrobcem nebo dovozcem prokázáno:

- čestným prohlášením, že s ním není vedeno správní řízení za porušování legislativních předpisů týkajících se životního prostředí a prohlášením o dodržování ekologických zásad při výrobě předmětného výrobku, resp. vyjádřením České inspekce životního prostředí, že s žadatelem není nebo nebylo vedeno správní řízení o pokutě.
- prohlášením o shodě typu výrobku podle ČSN EN ISO/IEC 17050:2005 Část 1 a 2, resp. čestným prohlášením, dokumentem potvrzujícím, že výrobek je ve shodě s normami, technickou specifikací, pokyny, návody výrobce a dalšími předpisy (pokud jsou vydány). Část 2 uvedené normy stanovuje požadavky na dokumentaci podporující prohlášení o shodě.

5.2 Požadavky na posuzování a ověřování plnění specifických požadavků a ekologických kritérií jsou uvedeny u každého kritéria.

Žadatel o ekoznačku doloží písemná prohlášení o splnění požadavků vystavená na základě zpráv o zkouškách od autorizovaných osob nebo akreditovaných laboratoří, bezpečnostních listů ve smyslu zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, průvodní technické či výrobkové dokumentace.

Odpovědný orgán, který posuzuje žádost o udělení ekoznačky (Agentura) může vyžadovat doplňkovou dokumentaci a může provést nezávislá ověřování, včetně návštěv v místech výroby.

5.3 Při posuzování žádosti a kontrole dodržování požadavků a kritérií u žadatele bude vzato v úvahu zavedení uznaných systémů environmentálního managementu, jako je certifikace podle ČSN EN ISO 14001 Systémy environmentálního managementu - Požadavky s návodem pro použití, nebo registrace Programu EMAS podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.761/2001, o dobrovolné účasti organizací v systému řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí.

Rovněž bude vzato v úvahu zda má žadatel systém řízení kvality certifikovaný podle normy ČSN EN ISO 9001 Systémy managementu jakosti - Požadavky. V tomto případě nutnost kontroly, která může být Agenturou prováděna nahodile, odpadá.

6 Organizační záležitosti

Organizační záležitosti k podání přihlášky k řízení pro propůjčení ekoznačky, ochranné známky „Ekologicky šetrný výrobek“, zajišťuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí, pracoviště Agentura pro ekologicky šetrné výrobky a služby, Litevská 8/1174, 100 05 Praha 10.

7 Platnost

Tato směrnice nabývá účinnosti dnem podpisu a má platnost do 31. 8. 2011.

V Praze dne

Martin Bursík
místopředseda vlády
a ministr životního prostředí